

ΟΙ ΓΡΑΒΕΣ ΤΩΝ ΠΑΞΩΝ

Κ.Κασρίκη

Π.Π.Θ.σ.δ.γ.γ.γ.ε

Τὸ ὄρειο καὶ γραφικὸ νησί τῶν Παξῶν εἶναι γνωστὸ ὡς ἓνα νησί μὲ πολλὰς καὶ ὄμοιες γράβες (Ουλλάσεια σπήλαια).

Τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐπισκεφθῶ αὐτὸς τὶς γράβες βρῆκα κατὰ μίαν πρόσφατην μεταρροή μου εἰς τὸ νησί, γιὰ ὀκηρσεῖα, τὸν περασμένον Αὐγούστου.

Παλαιότερα καθὼς μὲ πληροφορήσαν οἱ Παξινοὶ, μετὰ τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Λουδοβίκο Σαλβατόρ, ὁ ὁποῖος εἶχε ἐπισκεφθῆ αὐτὸς καὶ εἶχε παραμελῆναι, γιὰ ἐπιστημονικὰς ἔρευνας, ἐπὶ ἐξάμηνον περίου στοδὸς Παξοδὸς (1884-1885) καὶ ἔγραψε τὸ ἐπὶ 500 σελίδας πολυτελέστατον βιβλίον τοῦ «Παξὸς καὶ Ἀγτίπαξος» εἰς Γερμανικὴν (μετάφρασις τοῦ βιβλίου ἐξεδόθη ὑπὸ τοῦ ἱατροῦ κ.Α.Μιτσιάλη, Ἀθῆναι 1906), κάνέναν νεώτερον δὲν εἶχε οὔτε τὴ περιέργειαν οὔτε τὸν ἀκαιτόβρινον χρόνον νὰ προβῆ εἰς συστηματικὴν ἐξερευνήσιν αὐτοῦ.

Κατὰ πληροφορίας ἐπὶ παραδόσεις εἰς πολλὰ σπήλαια τοῦν ὄρειας (τοῦτο παρεδέρθη καὶ ὁ Σαλβατόρ), ἀλλὰ εἶναι κατὰ μέρη ἐξόχου ὄρειότητος σταλακτιτῶν, ἀλλὰ εἰσχωροῦν εἰς μὲγάλον βάθος κάτω ἀπὸ τοῦς βράχους (2000ρ. τῆς Ἰσπανίης) καὶ ἄλλα καταλήγουσιν εἰς βάραντα, ὕδρες κλπ.

Μερικοὶ ἰσχυρίζονται, πῶς τὸ χειμῶνα ἀποῦνα κάτω ἀπὸ τὰ πόδια τοῦς βουητῶ διασκοπτόμενον.

Ἔτσι ἐκπρασμένον ἀπὸ τοῦς μύθους αὐτοῦς ἐκδρομὴ καὶ οἱ γραφικὸ ἀποτρέσκουν καὶς ἔξου, ποδ προτίθεται νὰ ἐξερευνήσῃ τὰ μυστικὰ τῶν σπηλαίων τῶν Παξῶν.

Κατὰ τὴ διήμερη διαμονή μου στοδὸς Παξοδὸς πραγματοποιήσασα τρεῖς προσπάθειαι.

Ἡ πρώτη ἔγινε τὸ πρωὶ τῆς 8 Αὐγούστου, μὲ τετρά-

κωπο λέμβο Ιστιοφόρο και με συντρόφους τον ειρτι-
νοδίκη Παξών κ. Πούλο και δύο ναυτικούς το μπαρμπ
καλιβιάδη και Μιλτιάδη.

Κατά την έξοδο αυτή, αρχίζοντας από τη Νότιο πλευ-
ρά, συμπληρώσαμε το γύρο του νησιού, επίσκεφθέντες
βλα σχεδόν τα σπήλαια, αλλά με σχετική βία, γιατί
στο έσωτερικό πολλών, επειδή δεν ήτο δυνατός ο ελ-
σπλους της λέμβου, ο υποφαινόμενος προχωρούσα κο-
λυμβώντας.

Η δεύτερη προσπάθεια έγινε το πρωί της επομένης
με βενζινάκατο και με συντρόφους το φαροδόλακα κ.
Γραμματικό, το δημοδιδάσκαλο κ. Δ. Ανεμογιάννη
και το δημοσιογράφο κ. Χ. Μιτσιάλη, με τους οποίους
έρευνήσαμε τη μεγάλη γράβα της Ύκαπαντης.

Τη τρίτη προσπάθεια, επωφεληθείς άκρας γαλήνης
στο Ιόνιο, πραγματοποιήσα μόνος με μικρή δίκωπο
λέμβο, την οποία εύγενως μου διέφερε ο καθηγητής
κ. Μαντζαβίνος, το απόγευμα της αυτής ημέρας.

Κατά τη τελευταία αυτή προσπάθεια επανέλαβα την
εξέταση των σπηλαίων των νοτίων άκτων μέχρι του
Τρυπιτού από το φως φεγγαριού, το οποίο προσέδιδε
φαντασμαγορική όψη στις απόκρημνες άκτες και στα
στόμια των άντρων.

Τα παρατιθέμενα σχέδια δύο γραβών, αν και χωρίς
λεπτομερείας δίνουν μια ιδέα της μορφολογίας των.
Οι γράβες των Παξών, 40 περίπου τον αριθμό, μικρές
μεγάλες, βρίσκονται κατά μήκος των νοτίων και νο-
τιοδυτικών βραχιδών άκτων του νησιού, επί απόστα-
σεως 5 περ. χιλμ., και είναι όλες άπροσκέλευστες
από το μέρος της εστίας. Έχουν μήκη 25-100μ. περ.
και άνωτερο ύψος του βόλου τους 8-12μ. έκτος της
γράβας της Ύκαπαντης, που είναι 20μ. πάνω από την
επιφάνεια της θαλάσσης.

Οι όροφες των σπηλαίων παρουσιάζουν ρώγμες βυθιές
ή ρηχές με κατεβυθιση προς τα άνω ή πλάγια ως και
κρεμασμένους άπ' αυτές βράχους. Τα τοιχώματά των
είναι άνώμαλα όπως και ο πυθμένας των, άνώμαλος
πετρώδης και σπανίως άμμώδης.

Το βάθος της θαλάσσης μέσα στα σπήλαια κυμαίνεται

ἀπὸ 2-8μ. περ.

Τρία μόνον σπήλαια φέρουν ὀλίγους ὑποτυπώδεις σταλακτίτες μελανωποδς κοντὰ στὸ φρεῖδι τοῦ βράχου, ποὺ σκεπάζει τὴν εἴσοδο ἰσάριθμα δὲ φέρουν καὶ ἐσωτερικῶς ὀμοίους σταλακτίτες μὲλις σχηματισμένους. Τέλος δὲ μερικὰ σπήλαια ζώνη πλάτους ἕως 1μ. κοντὰ στὴν ἑσάλο γραμμὴ τῶν τοιχωμάτων παρουσιάζει σκωριώδεις χρωματισμοὺς.

Ὁ ἀέρας τῶν περισσοτέρων σπηλαίων ἔχει ἐλαφρὰ ὀσμὴ Ἰωδίου. Σὲ μερικὰ, ἰδίως δὲ κεῖνα, τῶν ὀπείων ὁ πυθμένας εἶναι ἀμμόδης ἔχει ρειοῦχο ὀσμὴ.

Ἐντονος ρειοῦχος ὀσμὴ ἰδιαιτέρως ἀναδίδεται ἀπὸ τὸ κοιλίσκο καὶ τὸ ἐσωτερικὸ τῆς γράβας τῆς Ἰπαπαντῆς, Τέλος δὲ μερικὰ σπήλαια, στὸ ἐσωτερικὸ τοὺς στάζει νερὸ.

Ὡς πρὸς τὰ ζῷα ἐκτὸς ἀπὸ πετροχελιδόνα, τὰ ὀπεία συναντῶνται δὲ ἀρκετὰ σπήλαια, ἔχνη διαβιώσεως ἄλλων ζῶων, ὡς φωκῶν κλπ δὲν παρεντρεφίσαν ποῦθεν, τὴν ἐποχὴ αὐτῆ.

Τὸ βάθος τῆς θάλασσης δὲ ἀποστάσεις 50-100 περ. μ. ἀπὸ τὴν ἀκτὴ κατὰ τὴ διαβεβαίωσεως τῶν ναυτικῶν φεάνει τίς 20, 40, 60 ὄργυιες. Τὸ μεγαλύτερο θαλάσσιο βάθος παρατηρεῖται κοντὰ εἰς τὰς ΝΑ ἀκτῆς, ἐνῶ πρὸς τὰ βόρεια τῆς θάλασσης εἶναι ἀβαθεῖς εἰς ἀρκετὴ ἀπόστασι.

Ὡς πρὸς τὰ πετρώματα οἱ ΒΔ ἀκτῆς ἀποτελοῦνται ἀπὸ βράχους λίγο συμπαγεῖς καὶ ἀνοιχτόχρωμους. Οἱ ΝΑ καὶ νότιες ἀπὸ βράχους στερεοδς σκληροδς καὶ βαυότερης ἀποχρώσεως. Ἰδιαιτέρως εἰς τὰς ΝΑ εἶναι καὶ σπογγώδεις. Στοις τελευταίους αὐτοδς σκληροδς βράχους βρῖσκονται καὶ τὰ περισσότερα σπήλαια.

Γενικῶς οἱ ἀκτῆς εἶναι κρημνώδεις. Οἱ πρὸ ὕψηλδς (100μ περ.) κρημνώδεις ἀκτῆς εἶναι τοῦ Ἑρημίτου. Γιὰ νὰ γίνῃ πλήρης μελέτη τῶν σπηλαίων τῶν Παξῶν ἀπαιτεῖται ἑβδομαδιαία τουλάχιστον παραμονὴ στὸ νησί ὁμάδος ἐρευνητῶν, οἱ ὀποῖοι νὰ ἔχουν στὴ διάθεσὴ τοὺς ταχυκίνητο καὶ ἀσφαλῆς, γιὰ τὴν κερπίπτωσὴ τρικωμίας, μέσο, ὡς βενζινόπλοιο καὶ μικρὴ

λέμβο ή σκάφανδρο.

Ὡς ὄρμητήριο, πλὴν τοῦ γαῖου, ὅπου ὑπάρχει ξενοδο-
χεῖο ἔμπορεῖ νὰ χρησιμοποιηθῆ καὶ ἡ λακκα, ποὺ συγ-
κοινωνεῖ μὲ τὸ γαῖο δι' αὐτοκινήτου.

R E S U M É

C. KASVIKIS

LES GRAVES DE PAXI

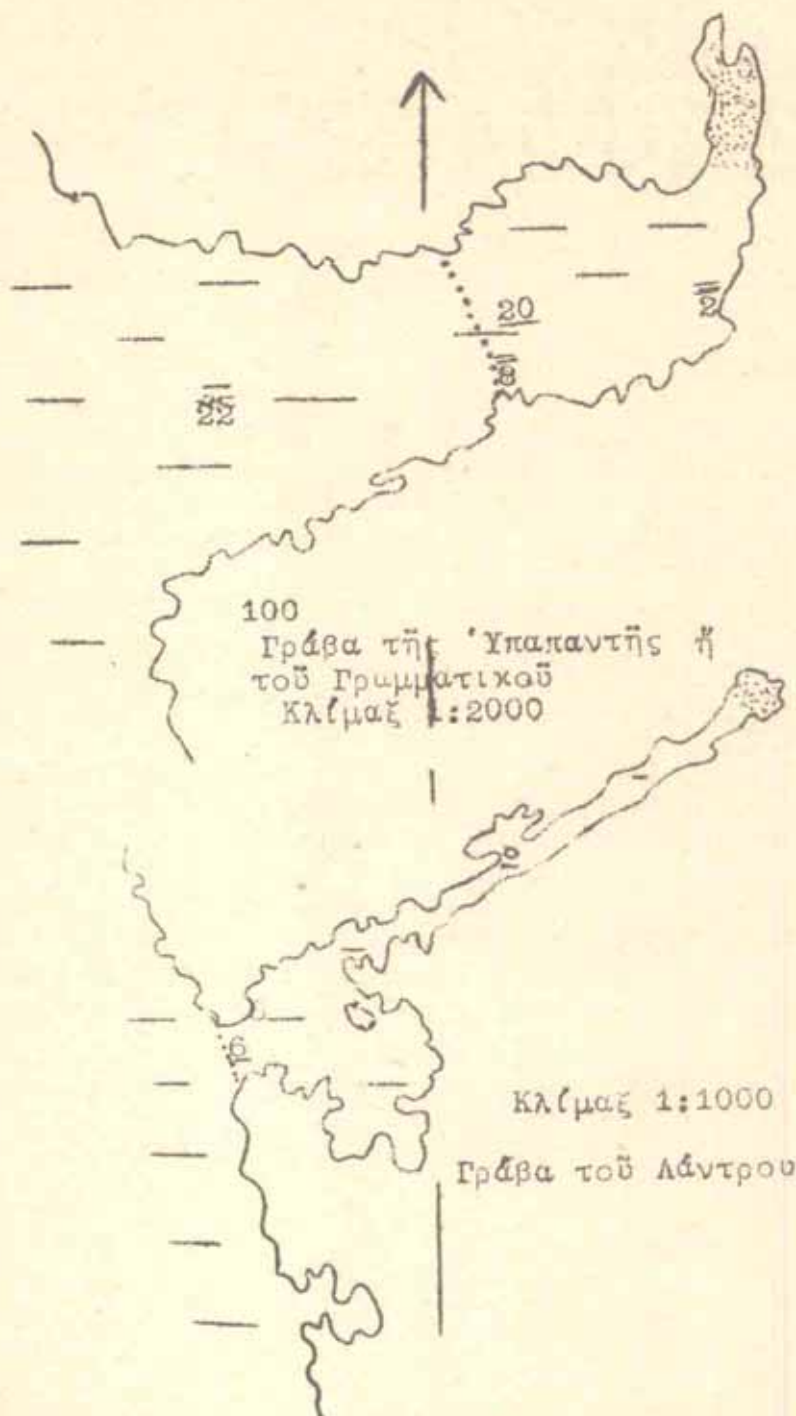
On appelle Graves à Paxi les cavernes marines.
Il y en a 40. La plupart se trouvent au bord SW de
l'île. Elles ont une longueur 25-100m. et une
hauteur du plafond 8-20m.
La profondeur de la mer dans l'intérieur est 2-
10m. environ.

Dans les cavernes il y a trop peu de la matière
stalactitique et dans quelques unes de l'eau
coule du plafond, en gouttes.

Dans la Grave d'Ypapanti et dans quelques autres
il y a des vapeurs sulfureuses.

Les dessins des deux graves donnent une idée de
leur morphologie.

Pour une étude détaillée on a besoin un canot mo-
torisée, à cause du mauvais état, souvent de la
mer Ionienne; aussi d'une petite nacelle ou des
scaphandres.

**ΕΠΙΣΗΜΑΝΘΕΝΤΑ ΚΟΙΛΩΣΙΑΤΑ
ΚΑΤΑ ΣΕΙΡΑΝ ΕΚ ΒΟΡΡΑ ΠΡΟΣ ΝΟΤΟΝ**

- 1 τρία άνόνομα άντρα, σπήλαιον 'Υπαπαντήσ, άνόνο-
μον άντρον, σπηή ποσίμου ύδατος
- 2 σπηλ. 'Αχάντακας, μικρά άντρα, σπ. 'Αχατου
- 3 Μεγάλη γράβα του Πετρίτη, άνόνομα άντρα, Λάντρον
- 4 μεγάλο άντρον "Αγρίλας, άνόνομον άντρον
- 5 Γράβα στέρνας
- 6 άνόνομα άντρα, σκοτεινόν βαρό άντρον, Γράβα Μου-
σμοδλη, μεγάλη γράβα Μουσμοδλη
- 7 γράβα χολρου, μεγάλη γράβα χολρου, Τρυκτηή, άν-
τρον, γράβα Ριότσου
- 8 γράβα του Αλα, γράβα του Λέκκα, γράβα του Τσε-
νου, άνόνομα άντρα, γράβα τρυκτηή
- 9 γράβα Καλκιονησίου